

สหภาพยุโรป (European Union-EU)

เว็บไซต์

european-union.europa.eu

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่

บรัสเซลส์ เบลเยียม ใช้เป็นที่ประชุมของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (The Council of European Union) และรัฐสภายุโรป (European Parliament) ขณะที่สตราสบูร์ก ฝรั่งเศส ใช้เป็นที่ประชุมของรัฐสภายุโรป และลักเซมเบิร์ก ใช้เป็นที่ประชุมของศาลยุติธรรมแห่งยุโรป (The European Court of Justice-ECJ)

สมาชิก

27 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม บัลแกเรีย ไซปรัส เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน และโครเอเชีย โดยมีประชากรรวมกันประมาณ 450.38 ล้านคน (ก.ค.2568) และมีพื้นที่ประมาณ 4,225,104 ตร.กม. ไม่รวมสหราชอาณาจักรที่ออกจากการเป็นสมาชิก EU หรือ Brexit อย่างเป็นทางการเมื่อ 31 ม.ค.2563 หลังจากเป็นสมาชิก 47 ปี

ประวัติการก่อตั้ง หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ผู้นำประเทศยุโรปมีแนวคิดที่ว่าสันติภาพที่ถาวรจะเกิดขึ้นได้ หากนำประเทศคู่ขัดแย้งสำคัญในยุโรป ได้แก่ เยอรมนีและฝรั่งเศส มาร่วมมือกันทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง ดังนั้น เมื่อปี 2493 นายโรแบร์ต ชูมอง รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส (ขณะนั้น) เสนอแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศในยุโรป โดยริเริ่มจากความร่วมมือด้านถ่านหินและเหล็ก นำไปสู่การจัดตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้ายุโรป (European Coal and Steel Community-ECSC) เมื่อปี 2494 และขยายไปสู่ความร่วมมือด้านอื่น เฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจและพลังงาน โดยเมื่อปี 2500 มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community-EEC) และประชาคมพลังงานปรมาณูยุโรป (European Atomic Energy Community-Euratom) ภายใต้สนธิสัญญาโรมและการจัดตั้งตลาดร่วม ต่อมาองค์การบริหารของทั้งสามประชาคมรวมเข้าด้วยกันอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2510 และพัฒนาไปเป็นประชาคมยุโรป (European Community-EC)

การลงนามในสนธิสัญญามาสทริชต์เมื่อ 7 ก.พ.2535 เป็นการบูรณาการความร่วมมือด้านนโยบายการป้องกันและการต่างประเทศ กิจการภายใน และงานยุติธรรม การจัดตั้งสหภาพทางเศรษฐกิจและการเงินยุโรป การใช้เงินสกุลเดียวกัน (เงินยูโร) นำไปสู่การจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union-EU) และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นตามลำดับ ปัจจุบัน EU มีสมาชิกรวม 27 ประเทศ การขยายสมาชิกนำไปสู่ความพยายามปรับโครงสร้างการบริหารภายในของ EU เพื่อรองรับจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น และเป็นหลักประกันว่าการขยายสมาชิกจะไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของ EU จึงจัดทำสนธิสัญญานิซ (Treaty of Nice) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2546 และในปีเดียวกัน EU พยายามจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยธรรมนูญยุโรป (Treaty establishing a Constitution for Europe) เน้นหาเน้นการปรับโครงสร้างกระบวนการตัดสินใจและการจัดการของ EU ให้มีลักษณะเป็นสถาบันและมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ที่สำคัญ คือ ตำแหน่งประธาน EU มีวาระที่แน่นอน (ไม่ใช่มาจากการหมุนเวียนในกลุ่มสมาชิก) และเป็นตำแหน่งที่เป็นเสมือน รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของ EU อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์จัดการลงประชามติเมื่อปี 2548 ไม่ยอมรับร่างสนธิสัญญาว่าด้วยธรรมนูญยุโรป ส่งผลให้ EU ต้องทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาต่าง ๆ ของร่างสนธิสัญญาดังกล่าว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกมากขึ้น ปรับถ้อยคำบางประเด็นที่กระทบต่อความเป็นรัฐชาติและอธิปไตยของสมาชิก รวมทั้งปรับเปลี่ยนชื่อเป็นสนธิสัญญาปฏิรูป (Reform Treaty) หรือสนธิสัญญาลิสบอน (Treaty of Lisbon) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 ธ.ค.2552

วันชาติ 9 พ.ค. เป็นวัน Europe Day ซึ่งเป็นวันหยุดแห่งชาติของประเทศใน EU เนื่องจาก 9 พ.ค.2493 เป็นวันที่นายชูมองเสนอแผนการจัดตั้ง ECSC ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดตั้ง EU

กลไกความร่วมมือ EU เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศระดับรัฐบาล (intergovernmental organisation) ผสมผสานกับการเป็นองค์การเหนือรัฐ (supranational organisation) กฎหมายสูงสุดหรือรัฐธรรมนูญของ EU มีลักษณะเป็นสนธิสัญญาที่ใช้ในการจัดตั้งประชาคมยุโรปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น สนธิสัญญาปารีสปี 2493 ที่รองรับการจัดตั้ง ECSC สนธิสัญญาโรมปี 2500 ที่รองรับการจัดตั้ง Euratom กฎหมายยุโรปตลาดเดียว (Single European Act) ปี 2529 สนธิสัญญาสหภาพยุโรปหรือสนธิสัญญามาสทริชต์ปี 2535 สนธิสัญญานิซปี 2546 และสนธิสัญญาลิสบอนปี 2552

องค์กรบริหารของ EU ประกอบด้วย

1) คณะมนตรียุโรป (European Council) หรือที่ประชุมสุดยอด EU ประกอบด้วย ผู้นำรัฐหรือผู้นำรัฐบาล และประธานคณะกรรมการยุโรป ประชุมหารือร่วมกันอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปีทุกรอบไตรมาส เพื่อผลักดันนโยบายการพัฒนา EU และกำหนดแนวนโยบายทั่วไป ทั้งนี้ นาย Herman Van Rompuy นรม.เบลเยียม ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะมนตรียุโรปคนแรกเมื่อ พ.ย.2552 โดยดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 วาระ (วาระละ 2 ปี 6 เดือน) คือ วาระที่ 1 ระหว่าง 19 ธ.ค.2552-31 พ.ค.2555 และวาระที่ 2 ระหว่าง 1 มิ.ย.2555-30 พ.ย.2557 ส่วนประธานคณะมนตรียุโรปคนปัจจุบัน คือ นาย Antonio Costa (อดีตนรม.โปรตุเกส) เริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 ธ.ค.2567 หน้าที่หลักของประธานคณะมนตรียุโรป คือ เป็นประธานการประชุมสุดยอด EU กำหนดแนวนโยบาย และการจัดองค์กร EU ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) มีหน้าที่รับผิดชอบหลัก คือ การเป็นผู้รับผิดชอบงานประจำส่วนใหญ่ของ EU และส่งเสริมผลประโยชน์โดยทั่วไปของ EU ได้แก่ ริเริ่มร่างกฎหมาย และส่งผ่านร่างกฎหมายไปยังรัฐสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป การใช้และปฏิบัติตามกฎหมายงบประมาณและนโยบายตามมติของสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป และเป็นเสมือนผู้พิทักษ์รักษาสันติสัญญาต่าง ๆ ของ EU รวมถึงเป็นตัวแทนของ EU ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และทำหน้าที่ในการเจรจาต่อรองข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจาในเรื่องการค้าและการร่วมมือระหว่างกัน

ผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการยุโรปมาจากการเสนอชื่อของสมาชิก EU โดยให้รัฐสภายุโรปรับรอง หลังจากนั้นประธานคณะกรรมการยุโรปเสนอรายชื่อกรรมาธิการยุโรป 27 คน เพื่อให้รัฐสภายุโรปรับรอง ปัจจุบันนาง Ursula von der Leyen ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการยุโรป วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี คณะกรรมาธิการยุโรปชุดปัจจุบันดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 ธ.ค.2567-31 ต.ค.2572 สมาชิกประกอบด้วย กรรมาธิการรับผิดชอบด้านต่าง ๆ 27 คน ที่มาจากประเทศสมาชิก มีการแต่งตั้งสมาชิก 27 ประเทศ ให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการยุโรป โดยกรรมาธิการยุโรปแต่ละคนทำงานอย่างเป็นอิสระจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก

ผู้แทนของ EU ด้านการต่างประเทศ : เป็นตำแหน่งที่กำหนดขึ้นใหม่ตามสนธิสัญญาลิสบอน โดยผู้นำ EU แต่งตั้งนาง Kaja Kallas (ชาวเอสโตเนีย) เป็นผู้แทนระดับสูงด้านการต่างประเทศและความมั่นคงของ EU คนปัจจุบัน วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตั้งแต่ 1 ธ.ค.2567-31 ต.ค.2572 ทำหน้าที่เสมือน รมว.กระทรวงการต่างประเทศของ EU และเป็นหัวหน้าบริหารสำนักงานกิจการต่างประเทศของยุโรป (European External Action Service-EEAS) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ 1 ธ.ค.2553 ทำหน้าที่ทางการทูตเสมือนเป็นกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงกลาโหมของ EU มีบุคลากรประมาณ 4,955 คน

องค์กรนิติบัญญัติของ EU มี 2 องค์กร คือ

1) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) หรือที่ประชุมระดับรัฐมนตรีของ EU ทำหน้าที่ทั้งในด้านนิติบัญญัติและมีอำนาจในการบริหาร ประกอบด้วย รมต.จากสมาชิก 27 ประเทศ (แยกเป็นภารกิจและตำแหน่ง รมต.ด้านต่าง ๆ โดยแต่ละประเทศมีคะแนนเสียงไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในประเทศ) เป็นกลไกหลักที่จัดประชุมเป็นประจำ ประธานคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปจะหมุนเวียนระหว่างประเทศสมาชิกวาระละ 6 เดือน ปัจจุบันเดนมาร์กเป็นประธาน EU ระหว่าง 1 ก.ค.-31 ธ.ค.2568 จากนั้นไซปรัสจะรับหน้าที่ต่อในห้วง 1 ม.ค.-30 มิ.ย.2569 และไอร์แลนด์เข้ารับหน้าที่ในห้วง 1 ก.ค.-31 ธ.ค.2569 หน้าที่หลักของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป คือ ทำงานร่วมกับรัฐสภายุโรปในการบัญญัติกฎหมาย ประสานแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจของสมาชิก บรรลุความตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญระหว่าง EU กับประเทศหรือ

องค์การระหว่างประเทศใช้อำนาจร่วมกับรัฐสภายุโรปในการอนุมัติงบประมาณของ EU พัฒนานโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง โดยตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา การลงมติของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปใช้ระบบ “Double Majority” หรือการนับคะแนนเสียงข้างมากจาก 2 เกณฑ์ ได้แก่ 1) เสียงข้างมากในแง่จำนวนประเทศสมาชิก คือ มีประเทศสมาชิกลดน้อย 15 ประเทศสนับสนุน และ 2) ในแง่จำนวนประชากรใน EU โดยในประเทศ (อย่างน้อย 15 ประเทศ) ที่สนับสนุนต้องมีจำนวนประชากรรวมกันไม่น้อยกว่า 65% ของประชากรทั้งหมดใน EU ส่วนประเด็นอ่อนไหว เช่น กิจการต่างประเทศ ความมั่นคง การเก็บภาษี จะใช้หลักการลงคะแนนเสียงแบบเอกฉันท์

2) รัฐสภายุโรป (European Parliament) ประกอบด้วย ผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงในประเทศสมาชิก โดยที่จำนวนสมาชิกรัฐสภายุโรปจากแต่ละประเทศไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรของประเทศนั้น ๆ ปัจจุบันรัฐสภายุโรปมีสมาชิกรวม 705 คน จาก 27 ประเทศ วาระ 5 ปี การปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภายุโรปไม่ยึดหลักสัญชาติหรือประเทศ แต่ทำงานโดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดทางการเมืองแบบเดียวกัน เช่น กลุ่มอนุรักษ์นิยม กลุ่มสังคมนิยม กลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อม หน้าที่หลักของรัฐสภายุโรป คือ ตรวจสอบและบัญญัติกฎหมายของ EU โดยส่วนใหญ่จะใช้อำนาจร่วมกับคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป อนุมัติงบประมาณของ EU ตรวจสอบการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ใน EU ตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการไต่สวน ให้ความเห็นชอบข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การรับสมาชิกใหม่ และความตกลงด้านการค้า หรือการมีความสัมพันธ์ในเชิงการรวมกลุ่มระหว่าง EU กับประเทศที่สาม

องค์กรตุลาการของ EU ได้แก่

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union) ประกอบด้วย ผู้พิพากษา 27 คน (แต่งตั้งจากประเทศสมาชิกประเทศละ 1 คน) มีวาระ 6 ปี และตุลาการผู้แถลงคดี (Advocate General) อีก 8 คน (วาระ 6 ปี) ทำหน้าที่เสนอความเห็นในคดีต่าง ๆ ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ผู้พิพากษาแต่ละคนสามารถต่ออายุได้เมื่อครบวาระ หากประเทศสมาชิกที่แต่งตั้งผู้พิพากษาคงเดิมแล้วเห็นควร ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปมีหน้าที่หลักในการตีความวินิจฉัยข้อพิพาทให้เป็นไปตามสนธิสัญญาต่าง ๆ ของ EU เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก

ศาลทั่วไป (General Court) ประกอบด้วย ผู้พิพากษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิก 27 ประเทศ วาระ 6 ปี และคณะกรรมการพิจารณาคดีของราชการ (Civil Service Tribunal) ประกอบด้วย ผู้พิพากษา 7 คน มาจากการแต่งตั้ง วาระ 3 ปี

เศรษฐกิจ ภาคการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ หัวผักกาดหวาน น้ำมันพืช ไวน์ องุ่น ผลิตภัณฑ์นม เนื้อวัว เนื้อแกะ เนื้อหมู เนื้อไก่ และปลา ภาคอุตสาหกรรม ผลผลิตที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมทั้งที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบและแบบปลอดเหล็ก ปิโตรเลียม ถ่านหิน ซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุตสาหกรรมการบิน อุปกรณ์ด้านการขนส่งทางรถไฟ อุปกรณ์ด้านอุตสาหกรรม อุปกรณ์ด้านพลังงานไฟฟ้าและการต่อเรือ อุปกรณ์การก่อสร้าง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เฟอร์นิเจอร์ กระดาษ สิ่งทอ และการท่องเที่ยว

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักร ยานพาหนะ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เชื้อเพลิง เครื่องบิน พลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เฟอร์นิเจอร์

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เชื้อเพลิงและน้ำมันดิบ เครื่องจักร ยานพาหนะ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ แร่ธาตุ สิ่งทอ เครื่องบิน พลาสติก เหล็ก และเรือ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภายใน EU ให้ความสำคัญกับการยกเลิกอุปสรรคทางการค้า การใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และมุ่งสู่การมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีร่วมกัน ขณะที่ความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ มีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนบทบาททางการค้า การเมืองและเศรษฐกิจ ระหว่าง EU กับประเทศหรือกลุ่มประเทศต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจในหลายด้าน อาทิ รายได้เฉลี่ยประชากรต่อหัว และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงทำให้สมาชิก EU บางประเทศยังไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มประเทศที่ใช้เงินยูโร (Eurozone) ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 20 ประเทศ จากสมาชิก EU ทั้งหมด 27 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม โครเอเชีย ไซปรัส เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน ลัตเวีย และลิทัวเนีย

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : ยูโร (Euro-EUR)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ยูโร : 1.16 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 ยูโร : 38.21 บาท (ต.ค.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ประมาณการปี 2568)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) : 19,423,319 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ: 1.0%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 43,145 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 221.39 ล้านคน

อัตราการว่างงาน : 5.9%

อัตราเงินเฟ้อ : 2.4%

มูลค่าการส่งออก : 7,150,437 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการนำเข้า : 6,869,312 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การทหาร ความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นไปด้วยความสมัครใจ ในรูปแบบการกำหนดนโยบายด้านความมั่นคง และการป้องกันร่วมกัน การส่งกองทัพบกเข้าร่วมในกระบวนการสันติภาพ ปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมและปฏิบัติการของ NATO โดยระยะหลัง EU ยิ่งตระหนักถึงการหันมาพึ่งพาตนเองทางด้านการความมั่นคงและการป้องกัน รวมทั้งเร่งบูรณาการเชิงลึกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ การบัญชาการร่วม การพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ และการใช้ทรัพยากรร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ เข้าร่วมใน Australian Group, BIS, CBSS, CERN, EBRD, FAO, FATF, G-8, G-10, G-20, IDA, IEA, WTO, OECD มีสถานะเป็นคู่เจรจาใน ASEAN Regional Forum (ARF) และอาเซียน และมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ใน UN, SAARC, NSG, OAS, UNRWA

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม :

1) ท่าที EU ต่อสถานการณ์รัสเซีย-ยูเครน EU ยังคงดำเนินมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียและสนับสนุนยูเครนในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลักดันให้ยูเครนสามารถเข้าเป็นสมาชิก EU ได้ในอนาคต ทั้งนี้ EU และชาติต่างๆ ในยุโรปตระหนักถึงภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นจากรัสเซีย ที่ไม่จำกัดอยู่เพียงบริเวณพื้นที่สู้รบ แต่มีความเป็นไปได้ที่จะลุกลามเข้าสู่พื้นที่ของสมาชิก NATO ได้ทุกเมื่อ ส่งผลให้ยุโรปแสวงหากรอบยุทธศาสตร์ร่วม

เพื่อการสกัดกั้นภัย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีตรวจจับภัยคุกคาม การจัดตั้งกองกำลังตอบโต้กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน การสร้างกำแพงป้องกันโดรน (Drone Wall) ทั่วทั้งยุโรป การเพิ่มงบประมาณด้านกลาโหมของประเทศสมาชิก

2) การแข่งขันของมหาอำนาจในอินโด-แปซิฟิก (เชิงยุทธศาสตร์) EU พยายามขยายบทบาทในอินโด-แปซิฟิก ด้วยการดำเนินนโยบายเชิงรุกมากขึ้นในรูปแบบการเยือนประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคพร้อมกับเสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมแบบกระจายตัวและยืดหยุ่น (distributed & flexible engagement) เสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งแบบพหุภาคี และหุ้นส่วนย่อย (minilateral) เพื่อถ่วงดุลการแข่งขันเชิงระบบ ใช้วาระเรื่องเศรษฐกิจและมาตรฐานเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับความมั่นคงทางทะเล เน้นเสรีภาพการเดินเรือ ห่วงโซ่อุปทานสะอาด/ปลอดภัย และความยืดหยุ่นของโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ทั้งนี้ ความท้าทายสำหรับบทบาทของยุโรปในอินโด-แปซิฟิก เช่น การขาดเอกภาพด้านนโยบายระหว่างสมาชิก การประคองผลประโยชน์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ รวมถึงการเลี่ยงความขัดแย้งหรือการเผชิญหน้าโดยตรงกับมหาอำนาจอื่น ๆ

3) EU มุ่งเน้นการดำเนินแนวนโยบายต่างประเทศผ่านการยึดหลักประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน โดยมีนโยบายการต่างประเทศและความมั่นคงร่วมของ EU (Common Foreign and Security Policy-CFSP) เป็นแกนกลางที่สมาชิกยึดถือ EU มีแนวโน้มสนับสนุนการคว่ำบาตรรัฐที่ EU มองว่ามีลักษณะอำนาจนิยม อาทิ เมียนมา อิหร่าน ขณะที่แนวโน้มในอนาคต EU จะพยายามขยายสมาชิกไปยังกลุ่มรัฐบอลข่านตะวันตก เพื่อเสริมสร้างให้สถานะของ EU แข็งแกร่ง อีกทั้งเร่งส่งเสริมบทบาทการต่างประเทศของตนในเวทีโลก โดยเฉพาะผ่านโครงการ Global Gateway ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2564 เพื่อระดมทุนในการลงทุนและจัดทำโครงการพัฒนาด้านการเชื่อมโยง การพัฒนาดิจิทัล พลังงานสะอาด สาธารณสุข และการศึกษาวิจัยในแอฟริกา เอเชีย และลาตินอเมริกา ภายในปี 2570

4) EU ห่วงกังวลต่อสถานการณ์ในตะวันออกกลาง โดยยังคงเน้นความสำคัญของประเด็นมนุษยธรรม ท่ามกลางสถานการณ์ขัดแย้งในพื้นที่ ที่ผ่านมา EU สนับสนุนการผลักดันการหยุดยิงและกระบวนการสันติภาพ พร้อมเรียกร้องให้คู่ขัดแย้งเปิดทางให้องค์กรด้านมนุษยธรรมเข้าสู่พื้นที่ได้อย่างปลอดภัยเพื่อลำเลียงความช่วยเหลือ รวมถึงเรียกร้องการคุ้มครองพลเรือนและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม

5) การบรรลุข้อตกลงเบื้องต้นด้านภาษีการค้าระหว่าง EU กับสหรัฐฯ เมื่อ ก.ค.2568 ช่วยผ่อนคลายความกังวลต่อการเกิดสงครามการค้า สำคัญ ได้แก่ 1) กำหนดภาษีนำเข้าร้อยละ 15 สำหรับสินค้าส่วนใหญ่จาก EU ซึ่งครอบคลุมสินค้าสำคัญ เช่น รถยนต์และชิ้นส่วน เซมิคอนดักเตอร์ และยารักษาโรคบางประเภท โดยเป็นอัตราที่ลดลงจากเดิมซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 30 2) ยกเว้นภาษีสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องบินและชิ้นส่วน อุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ ยาสามัญบางชนิด เคมีภัณฑ์ สินค้าเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และวัตถุดิบสำคัญ 3) อัตราภาษีต่อเหล็กและอะลูมิเนียมจะยังคงไว้ที่ร้อยละ 50 แต่ทั้งสองฝ่ายจะหารือเพื่อเปลี่ยนเป็นระบบโควตาในอนาคต 4) EU จะเพิ่มความร่วมมือด้านพลังงาน ด้วยการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) น้ำมัน และเชื้อเพลิงนิวเคลียร์จากสหรัฐฯ รวมมูลค่ากว่า 750,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะลงทุนในเศรษฐกิจสหรัฐฯ เพิ่มอีก 600,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม ยังต้องมีการเจรจาข้อตกลงดังกล่าวเพิ่มเติมต่อไป

6) EU มีแผนเก็บสำรองแร่ธาตุที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์เอาไว้ เพื่อรับมือกับความเสี่ยงด้านอุปทานที่อาจเกิดขึ้นจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ความเคลื่อนไหวดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ Preparedness Union ซึ่งคณะกรรมการธิการยุโรปประกาศเมื่อ มี.ค.2568 ที่เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกเสริมความแข็งแกร่งของคลังสำรอง และเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามในอนาคต นอกจากนี้ EU และจีนบรรลุข้อตกลงเมื่อ ก.ค.2568 เพื่อผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการส่งออกแร่หายาก โดยทั้งสองฝ่ายตกลงจัดตั้งกลไกการส่งออกแร่หายากให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาห่วงโซ่อุปทาน

ความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป

ไทยให้ความสำคัญกับ EU ในฐานะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ และเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรเกือบ 500 ล้านคน และเป็นภูมิภาคที่มีอำนาจซื้อสูงที่สุดในโลก EU มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้นำด้านกฎระเบียบและนโยบายด้านการค้าและที่มีใช้การค้าที่สำคัญของโลก EU ยอมรับว่า ไทยคือหุ้นส่วนที่สำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะอย่างยิ่งในมิติการเมืองและความมั่นคง ที่ไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคมาโดยตลอด อีกทั้งยังเป็นตัวกลางสำคัญในการเชื่อมโยง EU กับประเทศอื่นในอาเซียน ทั้งในกรอบอาเซียน-สหภาพยุโรป (ASEAN-EU) และในกรอบ ARF (ASEAN Regional Forum)

ยุทธศาสตร์ไทยต่อ EU คือ การเน้นว่าไทยยึดมั่นในคุณค่าประชาธิปไตยเช่นเดียวกับ EU เพื่อให้ EU เชื่อมมั่นและเห็นไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาค เพื่อผลประโยชน์ของไทยในการขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก EU เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการของไทย และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ซึ่งไทยควรพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อการเป็นหุ้นส่วนที่ทัดเทียมกับยุโรปในระยะยาว

EU เป็นตลาดการเงินและแหล่งเงินทุนสำคัญของโลก อีกทั้ง EU มีบทบาทสำคัญในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคม ตลอดจนเป็นคู่ค้าอันดับ 4 ของไทยเมื่อปี 2567 รองจากจีน สหรัฐฯ และญี่ปุ่น

ความคืบหน้าการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับ EU ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงรื้อฟื้นการเจรจาที่ถูกระงับไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในไทยเมื่อปี 2557 จนถึงปัจจุบัน ไทยและ EU จัดการเจรจาเพื่อผลักดันการจัดทำ FTA ต่อเนื่องหลายครั้ง ได้แก่ 1) 18-22 ก.ย.2566 ที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม 2) 22-26 ม.ค.2567 ที่กรุงเทพฯ 3) ห้วง มิ.ย.2567 ที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม 4) ห้วง พ.ย.2567 ที่กรุงเทพฯ 5) ห้วง มิ.ย.2568 ที่กรุงเทพฯ 6) ห้วง ก.ย.2568 ที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม ทั้งนี้ แม้การเจรจา FTA ไทย-EU อาจยังไม่แล้วเสร็จในปี 2568 แต่มีความคืบหน้าในการเจรจาอย่างต่อเนื่อง การเจรจานี้ย้ำการมุ่งเน้นไปที่การเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดในช่วงสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการค้า โดยจะครอบคลุมถึงการเปิดตลาดสินค้า บริการ และการลงทุน ซึ่งพัฒนาการเชิงบวกของการสานต่อการเจรจา FTA ก็คือ ไทยจะมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการดึงดูดนักธุรกิจและนักลงทุนจากยุโรปได้มากขึ้น แต่ก็อาจมีผลกระทบตามมา เนื่องจาก EU อาจเชื่อมโยงเงื่อนไขการจัดทำ FTA เข้ากับมาตรฐานค่านิยมที่ EU ให้ความสำคัญ เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน ซึ่งอาจทำให้ไทยต้องยอมรับและนำประเด็นดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสม

อนึ่ง การผลักดันการลงนามร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิก (Comprehensive Partnership and Cooperation Agreement- PCA) ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือรอบด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ EU ในอนาคต จะเชื่อมโยงกับโอกาสการจัดทำ FTA ไทย-EU ด้วยเช่นกัน ไทยจึงให้ความสำคัญกับการเร่งยกระดับมาตรฐานการค้าและการค้าให้สอดคล้องกับ PCA ที่จะเอื้อต่อการเรียกความเชื่อมั่นของฝ่าย EU ในการเจรจา FTA กับไทยได้ในอนาคต ปัจจุบัน EU บรรลุการเจรจา PCA กับประเทศในอาเซียนแล้ว 6 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซีย

ด้านเศรษฐกิจ การค้าไทย-EU เมื่อปี 2567 มีมูลค่า 1,770,240.24 ล้านบาท โดยไทยส่งออกไป EU มูลค่า 995,890.82 ล้านบาท และไทยนำเข้าจาก EU มูลค่า 774,349.76 ล้านบาท ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 221,540.73 ล้านบาท

สินค้าส่งออกของไทยไปตลาด EU ที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ รถยนต์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า ยางพารา เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรและส่วนประกอบ

สินค้านำเข้าของไทยจาก EU ที่สำคัญ เช่น เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ อุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องมือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สินแร่โลหะ

ด้านการลงทุน เมื่อปี 2567 EU มีโครงการลงทุนในไทยที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จำนวน 136 โครงการ มูลค่า 86,059 ล้านบาท

นาย Antonio Costa

ตำแหน่ง	ประธานคณะมนตรียุโรป
เกิด	17 ก.ค.2504 (อายุ 65 ปี/ปี 2569) ที่กรุงลิสบอน โปรตุเกส
สัญชาติ	โปรตุเกส
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนาง Fernanda Maria Gonçalves Tadeu มีบุตรชาย 1 คน และบุตรสาว 1 คน
การศึกษา	
ไม่ระบุปี	ปริญญาตรี สาขากฎหมายจาก University of Lisbon
ไม่ระบุปี	ปริญญาสาขายุโรปศึกษา จาก Lisbon Catholic University
ประวัติทางการเมือง	
2525-2536	- สมาชิกสภาท้องถิ่นเมือง Lisbon
2536-2538	- councillor ศาลาว่าการเมือง Loures
พ.ย.2540-ต.ค.2542	- รัฐมนตรีด้านกิจการรัฐสภา
ต.ค.2542-เม.ย.2545	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เม.ย.2545-มี.ค.2547	- ประธานกลุ่มพรรค Portuguese Socialist Party ในรัฐสภา
มี.ย.2547-มี.ค.2548	- สมาชิกรัฐสภายุโรป และรองประธานรัฐสภายุโรป
มี.ค.2548-พ.ค.2550	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
1 ส.ค.2550-6 เม.ย.2558	- นายกเทศมนตรีเมือง Lisbon
2558-2567	- นรม.โปรตุเกส

นาง Ursula von der Leyen

ตำแหน่ง	ประธานคณะกรรมการธิการยุโรป
เกิด	8 ต.ค.2501 (อายุ 68 ปี/ปี 2569) ที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม
สัญชาติ	เยอรมัน
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนาย Heiko von der Leyen มีบุตร 7 คน
การศึกษา	
ไม่ระบุปี	- ศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ ที่ University of Gottingen เยอรมนี และ London School of Economics สหราชอาณาจักร
ปี 2530	- ปริญญาตรี สาขาการแพทย์ จาก Hanover Medical School (MHH) เยอรมนี
ปี 2544	- ปริญญาโท สาขาสารณสุข จาก Hanover Medical School (MHH) เยอรมนี
ประวัติทางการเมือง	
ปี 2546-2548	- สมาชิกรัฐสภาท้องถิ่นรัฐ Lower-Saxony ดูแลกิจการด้านกิจการสังคม สตรี ครอบครัว และสุขภาพ
ปี 2548-2552	- รัฐมนตรีด้านกิจการครอบครัวและเยาวชน
ปี 2552-2556	- รัฐมนตรีแรงงานและกิจการสังคม
ปี 2556-2562	- รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม
1 ต.ค.2562	- ประธานคณะกรรมการธิการยุโรป
18 ก.ค.2567	- ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการธิการยุโรป เป็นวาระที่ 2

คณะผู้บริหาร EU

ประธานคณะมนตรียุโรป
ประธานรัฐสภายุโรป
ประธานธนาคารกลางยุโรป

Antonio Costa
Roberta Metsola
Christine Lagarde

คณะกรรมการยุโรป (ปี 2567-2572)

ประธานคณะกรรมการยุโรป
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร
ด้านการเปลี่ยนผ่านและพลังงานสะอาด
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร
ด้านการควบคุมเทคโนโลยี ความมั่นคง และประชาธิปไตย
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร
ด้านความเจริญรุ่งเรือง และกลยุทธ์ภาคอุตสาหกรรม
รองประธานคณะกรรมการยุโรป และผู้แทนระดับสูง
ด้านกิจการระหว่างประเทศและนโยบายความมั่นคง
รองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้านภาคประชาชน ทักษะ การเตรียมการ
รองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้านการส่งเสริม cohesion และการปฏิรูป
กรรมการยุโรป ด้านการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ
กรรมการยุโรป ด้านการขยายสมาชิก EU
กรรมการยุโรป ด้านกิจการเมดิเตอร์เรเนียน
กรรมการยุโรป ด้านกลาโหมและอวกาศ
กรรมการยุโรป ด้านประชาธิปไตย การยุติธรรม และหลักกฎหมาย
กรรมการยุโรป ด้านเศรษฐกิจ และการเพิ่มผลผลิต
กรรมการยุโรป ด้านงบประมาณ การต่อต้านการทุจริต และการบริหารรัฐกิจ
กรรมการยุโรป ด้านการค้า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความโปร่งใส
กรรมการยุโรป ด้านบริการภาคการเงิน การออม การลงทุน
กรรมการยุโรป ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ วิจัย และนวัตกรรม
กรรมการยุโรป ด้านกิจการภายในและการโยกย้ายถิ่นฐาน
กรรมการยุโรป ด้านเกษตรกรรม และอาหาร
กรรมการยุโรป ด้านสุขอนามัย และสวัสดิภาพสัตว์
กรรมการยุโรป ด้านการจัดการภาวะวิกฤติ และความเท่าเทียม
กรรมการยุโรป ด้านการคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว
กรรมการยุโรป ด้านพลังงาน และที่อยู่อาศัย
กรรมการยุโรป ด้านสิ่งแวดล้อม น้ำ และเศรษฐกิจหมุนเวียน
กรรมการยุโรป ด้านการประมงและมหาสมุทร
กรรมการยุโรป ด้านความเสมอภาคระหว่างคนต่างรุ่นอายุ วัฒนธรรม เยาวชน และกีฬา Glenn Micallef

Ursula von der Leyen
Teresa Ribera Rodríguez

Henna Virkkunen

Stéphane Séjourné

Kaja Kallas

Roxana Minzatu

Raffaele Fitto

Jozef Síkela

Marta Kos

Dubravka Šuica

Andrius Kubilius

Michael McGrath

Valdis Dombrovskis

Piotr Serafin

Maroš Šefčovič

Maria Luís Albuquerque

Ekaterina Zaharieva

Magnus Brunner

Christophe Hansen

Olivér Várhelyi

Hadja Lahbib

Apostolos Tzitzikostas

Dan Jørgensen

Jessika Roswall

Costas Kadis

(ต.ค.2568)